

Promotie

Hét leermiddelenpakket
voor het praktijkonderwijs

 edu actief
Uitgeverij Meppel

De leeromgeving *PrOmotie* biedt het praktijkonderwijs, zijn leerlingen en docenten een volwaardig en betaalbaar pakket aan leermiddelen dat toegesneden is op de aard en inhoud van de scholen en de leerlingen.

Voor de vakken Rekenen & Wiskunde, Nederlands, Cultuur & Maatschappij en Informatiekunde biedt *PrOmotie* lesmateriaal dat speciaal is ontwikkeld voor het praktijkonderwijs!

Het leermiddelenpakket *PrOmotie* is ontwikkeld voor het praktijkonderwijs. Het pakket is gebaseerd op algemeen vormende en praktische leerinhouden die onderbouwend zijn voor arbeidstoeleiding en burgerschapscompetenties. *PrOmotie* levert een bijdrage aan de kwaliteitsverhoging van het onderwijsaanbod in de scholen voor praktijkonderwijs voor wat betreft inhoud, pedagogisch klimaat, differentiatiemogelijkheden, orthopedagogische en didactische werkwijzen.

Vijf leerlijnen:

- Nederlands
- Rekenen & Wiskunde
- Informatiekunde
- Cultuur & Maatschappij
- Praktijk & Loopbaan (praktische oriëntatie en oriëntatie op arbeid).

PrOmotie biedt die vaardigheden die nodig zijn voor het functioneren in het dagelijks leven, thuis, op school, tijdens de stage en op het werk. In volgorde van belangrijkheid wordt binnen de methode aandacht besteed aan:

- sociale, emotionele en communicatieve vaardigheden
- praktische vaardigheden
- cognitie.

Het praktijkonderwijs is eindonderwijs en richt zich op de toekomst van de leerling, waarbij deze een zo zelfstandig mogelijke plek in de maatschappij moet zien te vinden. Dus op het gebied van wonen, werken en recreëren.

PrOmotie is een competentiegerichte (vaardigheidsgerichte) methodiek. Dat wil zeggen dat *PrOmotie* niet eindtermgericht is, maar gericht is op competentieverwerving via praktische activiteiten. Binnen deze activiteiten is er aandacht voor differentiatiemogelijkheden (bewijzenboek/portfoliogedachte).

PrOmotie

mogelijkheden voor differentiatie en individualisering

Aanleren – toepassen – integreren

Alle materialen die deel uitmaken van *PrOmotie* maken gebruik van de zogenoemde didactische drietrap: aanleren, toepassen en integreren. Deze biedt de mogelijkheid om het onderwijs zo veel mogelijk individueel aan te bieden. De drietrap is terug te vinden in elke leerlijn. De integratie vindt plaats tussen de verschillende leerlijnen, in elke fase.

Differentiatie

Flexibiliteit en diversiteit in het lesmateriaal moeten een belangrijke bijdrage leveren aan de noodzaak om zo veel mogelijk in te spelen op de specifieke behoeften van de individuele leerling. Differentiatie is mogelijk naar moeilijkheidsgraad en naar tempo. Naast onderdelen die gevolgd worden door de hele klas, kan de leerling een eigen leerroute volgen. Een punt van aandacht blijft dat een individueel traject niet ten koste gaat van (leren) samenwerken en interactie.

Actief en zelfstandig werken bevorderen

Alle uitgaven van de methode *PrOmotie* zijn erop gericht de leerling zelfstandig te laten werken of de leerling aan te moedigen zelfstandig te werken. Dit komt onder andere tot uiting door de leerling huiswerkopdrachten te geven, de leerling te stimuleren zelf een oplossing te zoeken en door ruime opdrachten te geven. Het model denken-doen-nakijken biedt hierbij ondersteuning en een houvast voor de leerling. Bij de integratieve opdrachten kan de leerling verschillende vaardigheden tegelijk toepassen,

PrOmotie

levert een bijdrage aan de kwaliteitsverhoging van het onderwijsaanbod

wat leidt tot zelfstandigheid en probleemoplossend vermogen.

Sociale competentie

Sociale competentie loopt als een rode draad door de methode *PrOmotie*. Sociaal competent gedrag wordt beïnvloed en bepaald door de dimensies 'normen en waarden', 'het beeld van zichzelf en de ander' en 'gevoelens van zichzelf en de ander', waarbij drie aspecten een rol spelen, namelijk kennis, vaardigheden en houding in relatie tot meeleven, aanpassen, initiatief tonen enzovoort. Op school kan hieraan aandacht besteed worden door onder andere modelgedrag, instructie, oefenen, samenwerken, feedback, werken aan portfolio.

Didactische sturing

Als didactische aanpak wordt het DDN-model gehanteerd: denken-doen-nakijken.

Denken-doen-nakijken is een manier om de leerlingen te leren een taak systematisch uit te voeren. Door systematisch te werken kan de leerling zijn taak zelfstandiger leren uitvoeren. Het DDN-model biedt structuur en vraagt de leerling om vaardigheden zoals plannen, voorbereiden, overleggen, uitvoeren, samenwerken, communiceren, reflecteren.

Portfolio in de vijf leerlijnen

Een van de onderdelen waardoor de samenhang tussen de vijf leerlijnen zichtbaar wordt gemaakt, is portfolio.

Een portfolio is een verzameling van zichtbare resultaten van de ontwikkeling van een persoon, dan wel een presentatie van wie de persoon is en wat hij/zij kan. Binnen het onderwijs ligt het voor de hand dat de portfolio gekoppeld wordt aan competenties en het behalen van leerdoelen. De portfolio is dan een bewijsvoering van of legitimering voor competent zijn op bepaalde terreinen. Met andere woorden: De portfolio is een bewijzenmap waarin de leerling laat zien wat hij of zij kan, waar hij of zij vaardig in is. De portfolio wordt bij deze omschrijving beschouwd als een product.

Daarnaast is het een procesbewaker. De portfolio geeft namelijk ook inzicht in het proces van persoonlijke groei, het is een voortgangsrapportage. Hierbij kan het zelfs uitgroeien tot een leerlingvolgsysteem.

Doelen die we willen bereiken met het gebruik van de portfolio binnen de leerlijnen:

- motiveren van leerlingen
- docenten hebben zicht op de vorderingen van de leerlingen
- externe legitimering.

De portfolio, zal behalve de hierboven genoemde doelstellingen, tevens de volgende drie uitgangspunten dienen:

- het stimuleren van een zo breed mogelijke ontwikkeling van de leerling
- het bevorderen van een actieve en zelfstandige rol van de leerling
- het recht doen aan verschillen tussen leerlingen.

Taalgebruik

Het taalgebruik is zo concreet, helder en begrijpelijk mogelijk voor de leerlingen. Er worden korte zinnen en teksten gebruikt, geen ingewikkelde woorden en jargon, enkelvoudige zinnen, in de actieve vorm, geen beeldspraak en uitdrukkingen zonder dat deze worden uitgelegd, zo min mogelijk verwijfwoorden. Het materiaal bevat veel visuele ondersteuning, met een duidelijk verband tussen tekst en beeld. Het beeldmateriaal is zowel functioneel als illustratief (foto's, schematische voorstellingen en tekeningen).

Streefdoelen

PrOmotie is gebaseerd op de aangepaste basisvorming. Hiervoor zijn de streefdoelen gehanteerd (Handreikingen Praktijkonderwijs, Samenwerkingsverband/KPC 1997) en de laatste adviezen van de Onderwijsraad ten aanzien van de aangepaste basisvorming.

De streefdoelen zijn uitgewerkt richting toeleiding naar arbeid en altijd gerelateerd aan wonen, werken en recreëren.

PrOmotie

is er op gericht de leerling zelfstandig te laten werken

De vijf leerlijnen

Nederlands

Het materiaal voor Nederlands bevat voor alle jaren van het praktijkonderwijs materiaal waarmee u uw leerlingen bagage voor het gebruiken van de Nederlandse taal in het dagelijks leven kunt meegeven.

De volgende gebieden komen aan de orde:

- mondelinge taalvaardigheid
- vaktaal 'woordenschat'
- functionele schriftelijke communicatie
- (functioneel) begrijpend lezen
- sociale competentie.

Voor al deze gebieden bevat *PrOmotie* zowel materiaal voor het aanleren van deelvaardigheden als voor het toepassen van deze vaardigheden. Alle vaardigheden komen bovendien geïntegreerd terug in het materiaal van de leerlijn Cultuur & Maatschappij.

Rekenen & Wiskunde

De werkboeken voor de leerlijn Rekenen & Wiskunde sluiten nauw aan bij de mogelijkheden en behoeften van de leerlingen in het praktijkonderwijs. Leerlingen uit het praktijkonderwijs zijn vaak stukgelopen op de leerstof van de basisschool. Toch is het erg belangrijk dat elementaire kennis van een aantal onderwerpen aanwezig is. Daarom is

PrOmotie

is gebaseerd op de aangepaste basisvorming

onderwijs in Rekenen & Wiskunde heel belangrijk in het praktijkonderwijs. De aangeboden stof is praktisch van aard, met veel doe-opdrachten en gericht op het je kunnen redden, thuis en op je werk.

Informatiekunde

Deze leerlijn wordt aangeboden in de vorm van werkingsmateriaal voor de leerlingen, software en een docentenhandleiding.

Het digitale materiaal voor het eerste jaar kan gezien worden als een algemene inleiding. De instructies zijn simulaties die door de vogel Hugo met spraak worden ondersteund. De vaardigheden worden aangeleerd door spelletjes en opdrachten op de eigen computer. In het (log)boekje worden moeilijke begrippen uitgelegd en worden vragen gesteld over de verschillende onderwerpen. Vervolgens is het materiaal voor de fasen onderbouw B en middenbouw A thematisch van opzet en vindt toepassing en integratie plaats. Het materiaal voor middenbouw B en de bovenbouw wordt integratief en complexer, het bestaat voornamelijk uit opdrachten in samenhang met andere leerlijnen.

De leerlijn Informatiekunde heeft tot doel leerlingen in het praktijkonderwijs voor te bereiden op:

- het gebruik van ICT in de samenleving
- het gebruik van ICT in beroep
- het gebruik van ICT in onderwijsleerprocessen.

De leerinhouden sluiten aan bij de (aangepaste) kerndoelen Informatiekunde van de basisvorming.

Binnen deze leerlijn komen de leerlingen met verschillende toepassingsprogramma's in aanraking: Word, Paint, PowerPoint en Excel. Ook wordt aandacht besteed aan internet, e-mailen en chatten, spellen en het omgaan met digitale apparatuur. Daarbij wordt steeds toegewerkt, van algemene ICT-vaardigheden, naar specifieke ICT-vaardigheden gericht op de domeinen wonen, werken en vrije tijd.

Cultuur & Maatschappij

In deze leerlijn komen diverse streefdoelen uit de basisvorming bijeen, vertaald in redzaamheid, zich richtend op het 'uitdijend universum' van de leerlingen tussen 12 en 18 jaar. Onderwerpen zijn geordend van 'dichtbij' naar 'verderaf'. Dichtbij betekent dan bijvoorbeeld: eigen voeding, kleding, kamer, zakgeld. Verderaf is vertaald naar zelfstandig functioneren in de wereld van de volwassenen; bijvoorbeeld: gebruik van sociale voorzieningen, gezondheidszorg, mobiliteit.

De leerlijn wordt verdeeld in vijf overkoepelende thema's (domeinen):

- Op je gezondheid
- Rondom je ruimte
- Leuke dingen
- Ik, wij en de maatschappij
- Media.

Elk domein is verdeeld in modules en die modules komen elke fase terug in een moeilijkere of complexere variant.

PrOmotie

biedt die vaardigheden die nodig zijn voor het functioneren in het dagelijks leven

Praktijk & Loopbaan

Deze leerlijn bestaat uit praktische oriëntatie op de sectoren en is bedoeld voor de onderbouw. De sectoren zijn: Dienstverlening (kantoor), Zorg & Welzijn (koken, huishoudelijk werk, persoonlijke verzorging), Plant en Dier, Techniek.

Daarnaast bevat de leerlijn oriëntatie op arbeid en loopbaan, in combinatie met sociale competentie (Ik & de Ander).

Praktijkonderwijs begeleidt jongeren stap voor stap naar een plek op de arbeidsmarkt. In de onderbouw, waarvoor de werkboeken en werkkaarten van Praktijk en Loopbaan bedoeld zijn, wordt in grote

lijnen het leertraject voor de komende jaren uitgezet. Leerlingen ontdekken waar hun mogelijkheden en interesses liggen. De leerlijn Praktijk & Loopbaan helpt hen daarbij.

De uitgaven van deze leerlijn zijn expliciet niet bedoeld om de leerlingen op te leiden voor instroming op de arbeidsmarkt, maar om de leerlingen kennis te laten maken met de verschillende richtingen die er zijn. De leerdoelen hebben betrekking op de basisvorming en bieden een brede oriëntatie. Vervolgens kan in de midden- en bovenbouw de leerlijn zich meer op arbeid richten, uitvloeiend in stage en een werkplek, daarbij rekening houdend met de mogelijkheden en beperkingen die de individuele leerling heeft.

Voor meer informatie over *PrOmotie* kunt u contact opnemen met:

edu actief
Uitgeverij Meppel

Uitgeverij Edu'Actief b.v., afdeling Marketing
Postbus 1056
7940 KB Meppel
Telefoon: 0522-235235
Fax: 0522-235222
Internet: www.promotie.nu
E-mail: promotie@edu-actief.nl